

- Ο εμβολιασμός προλαμβάνει 2-3 εκατομμύρια θανάτους παιδιών κάθε χρόνο
- Αρκετοί ενήλικες δεν γνωρίζουν ότι ο εμβολιασμός συνεχίζεται και στην ενήλικη ζωή

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ*

Εμβολιασμό χρειάζονται και οι ενήλικες

Του **Αιμίλιου Νεγκή** Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, ο εμβολιασμός αποτελεί μία από τις πιο **αποτελεσματικές και επωφελείς οικονομικά υγειονομικές παρεμβάσεις**, αφού προλαμβάνει 2-3 εκατομμύρια θανάτους παιδιών κάθε χρόνο

*Καθηγητής παιδιατρικής και πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών και της Ελληνικής Παιδιατρικής Εταιρείας

Ο εμβολιασμός δεν είναι αφορά μόνο τα παιδιά. Είναι σωτήριος και για τους ενήλικες. Με την πάροδο του χρόνου, το ανοσοποιητικό μας πέφτει και έχει ανάγκη ενίσχυσης. Αυτό επισημαίνει ο καθηγητής παιδιατρικής και πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών και της Ελληνικής Παιδιατρικής Εταιρείας, κ. Ανδρέας Κωνσταντόπουλος.

Περίπου το 80% των ενηλίκων μεγαλύτερης ηλικίας πάσχουν από κάποια χρόνια νόσο και 50% πάσχουν από δύο ή παραπάνω, γεγονός που τους καθιστά πιο επιρρεπείς σε μολυσματικές ασθένειες

Ο τελευταίος παρουσιάζει ποια εμβόλια είναι πιο αναγκαία για τους ενήλικες, που καλύπτονται πλήρως από τα ασφαλιστικά ταμεία, με πιο σημαντικό εκείνο που προστατεύει έναντι του πνευμονιόκοκκου. Το εμβόλιο αυτό έχει να επιδείξει εντυπωσιακά αποτελέσματα από τη χρήση του στην παιδική ηλικία και πρόσφατα έλαβε άδεια για χορήγηση και σε ενήλικες άνω των 50 ετών. Εξηγεί πώς πρέπει να γίνεται ο εμβολιασμός και αναφέρει ότι στο άμεσο μέλλον θα είναι διαθέσιμο εμβόλιο για την έρπη ζωστήρα.

Έχουν ανάγκη εμβολιασμού και οι ενήλικες; Γιατί;

Καθώς οι άνθρωποι γηράσκουν, η ικανότητά τους για την καταπολέμηση των λοιμώξεων μειώνεται. Το ανοσοποιητικό σύστημα εξασθενεί με την πάροδο του χρόνου, αυξάνοντας τον κίνδυνο πρόσληψης σοβαρών νόσων, που όμως μπορούν να προληφθούν μέσω εμβολιασμού. Τέτοιες λοιμώξεις είναι η γρίπη και η πνευμονιοκοκκική νόσος (λοιμώξεις που προκαλούνται από το κοινό βακτήριο *streptococcus pneumoniae*). Επιπλέον, η επίπτωση των χρόνιων παθήσεων, όπως η καρδιοπάθεια, ο διαβήτης ή ο καρκίνος, αυξάνεται με την ηλικία. Περίπου το 80% των ενηλίκων μεγαλύτερης ηλικίας πάσχουν από κάποια χρόνια νόσο και 50% πάσχουν από δύο ή παραπάνω, γεγονός που τους καθιστά πιο επιρρεπείς σε μολυσματικές ασθένειες. Προληπτικές ενέργειες, όπως ο εμβολιασμός, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διατήρηση της υγείας των ενηλίκων.

Σε ποια ηλικία είναι αναγκαίο να γίνεται ο εμβολιασμός;

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, ο εμβολιασμός αποτελεί μία από τις πιο αποτελεσματικές και επωφελείς οικονομικά υγειονομικές παρεμβάσεις, αφού προλαμβάνει 2 - 3 εκατομμύρια θανάτους παιδιών κάθε χρόνο. Εκτός όμως από τα παιδιά, οι εμβολιασμοί μπορούν να προστατεύσουν και τους ενήλικες. Για τον λόγο αυτό, οι διεθνείς Οργανισμοί εστιάζουν πλέον την προσοχή τους όχι μόνο στον εμβολιασμό των βρεφών και των παιδιών, αλλά και των εφήβων και των ενηλίκων.

Μια «δια βίου» προσέγγιση θεωρεί ότι τα οφέλη του εμβολιασμού αφορούν σε όλους όσους διατρέχουν κίνδυνο. Νέα και ήδη υπάρχοντα εμβόλια διατίθενται για παιδιά, εφήβους και ενήλικες. Η χρήση των εμβολίων στους ενήλικες και τους εφήβους ενδέχεται να διατηρήσει, αλλά και να επεκτείνει, την επιτυχία του εμβολιασμού των βρεφών και να παρέχει ευρύτερη προστασία.

Τα εμβόλια για τους ενήλικες καλύπτονται από τα ταμεία;

Αρκετοί ενήλικες δεν γνωρίζουν ότι ο εμβολιασμός συνεχίζεται και στην ενήλικη ζωή. Ο μαζικός εμβολιασμός παιδιών και εφήβων κατά τον 20ό και τον 21ο αιώνα, συντέλεσε στην εξάλειψη των σοβαρών νοσημάτων. Αντιθέτως, η πολύ μικρή εμβολιαστική κάλυψη των μεγαλύτερων ενηλίκων οδήγησε στην εμφάνιση νοσημάτων που οφείλαν να έχουν εκλείψει. Ο κίνδυνος μετάδοσης των νοσημάτων αυτών και σε άτομα όλων των ηλικιών είναι υπαρκτός, πολύ περισσότερο στη σημερινή εποχή, που ευδοκιμεί η αντιεμβολιαστική εκστρατεία και αυξάνεται το ποσοστό των γονέων που αρνούνται να εμβολιάσουν τα παιδιά τους.

Για τους λόγους αυτούς, η Εθνική Επιτροπή Εμβολιασμών, στην περιοδική αναθεώρηση του Εθνικού Προγράμματος Εμβολιασμών(Ε.Π.Ε.), και ακολουθώντας τις διεθνείς οδηγίες, θεώρησε σκόπιμο να αναθεωρήσει το ήδη υπάρχον Ε.Π.Ε. για τα παιδιά και να καταρτίσει Νέο Πρόγραμμα Εμβολιασμών Ενηλίκων και για τη χώρα μας, ώστε να υπάρχουν πίνακες αναφοράς για τους γιατρούς όλων των ειδικοτήτων (και γενικά για τους επαγγελματίες Υγείας) και να εφαρμόζεται ένα ενιαίο πρόγραμμα εμβολιασμών για τα παιδιά και για τους ενήλικες. Τα εμβόλια που προτείνονται βάζει αυτών αποζημιώνονται κατά 100% από όλα τα ασφαλιστικά ταμεία.

Αν κάποιος έχει κάποιο χρόνιο νόσημα, όπως π.χ. διαβήτη ή υπέρταση, μπορεί να εμβολιαστεί;

Οι ενήλικες, με την πάροδο των χρόνων, έχουν ένα επιβαρυνμένο ανοσιακό σύστημα και ειδικά όταν υπάρχουν συνοδά νοσήματα (ΧΑΠ, καρδιαγγειακά νοσήματα, σακχαρώδης διαβήτης κ.ά.). Επομένως, στις περιπτώσεις αυτές, ο εμβολιασμός κρίνεται απαραίτητος.

Σε κάθε περίπτωση, ο εμβολιασμός θα πρέπει να πραγματοποιείται με τη σύμφωνη γνώμη του θεράποντος γιατρού.

Σε αντίθεση με τα παιδιά, όσον αφορά στους ενήλικες, η Ελλάδα έχει χαμηλό ποσοστό εμβολιασμών ενηλίκων. Γιατί συμβαίνει αυτό;

Το γεγονός ότι το κοινό και οι γιατροί δεν βλέπουν πλέον τα θανατηφόρα λοιμώδη νοσήματα του παρελθόντος, έχει οδηγήσει σε μια «καλαρότητα» όσον αφορά στα εμβόλια - δεν είναι μάλιστα λίγοι και εκεί-

νοι που φοβούνται τον εμβολιασμό. Αυτό που αγνοούν, ωστόσο, είναι ότι οι ασθένειες αυτές εξαφανίστηκαν ή μειώθηκαν σημαντικά, ακριβώς λόγω του μαζικού εμβολιασμού του παιδικού πληθυσμού. Με τον εμβολιασμό των παιδιών, τα συνηθισμένα λοιμώδη νοσήματα έγιναν σπανιότερα. Έτσι, για παράδειγμα, στις ανεπτυγμένες χώρες βλέπουμε σπάνια πια ιλαρά ή παρωτίτιδα και κυρίως με τη μορφή μικροεπιδημιών σε ανεμβολίαστα ή ατελώς εμβολιασμένα άτομα, ενώ σοβαρότερα νοσήματα, όπως η διφθερίτιδα η πολιομυελίτιδα, καταγράφονται, σπάνια και πάλι, στις αναπτυσσόμενες χώρες. Το ότι δεν βλέπουμε όμως πια αυτά τα νοσήματα δεν σημαίνει ότι δεν κινδυνεύουμε. Εξαιτίας της εύκολης μετακίνησης του πληθυσμού παγκοσμίως, οι λοιμογόνιοι παράγοντες μπορεί εύκολα να μεταφερθούν από τον έναν τόπο στον άλλο και να μολύνουν ευπαθή και ανεμβολίαστα άτομα.

Για την έλλειψη ευαισθητοποίησης σχετικά με τον εμβολιασμό των ενηλίκων στη χώρα μας, σημαντικό ρόλο έχει παίξει η έλλειψη πληροφόρησης, αλλά και ο φόβος της ένεσης και των πιθανών ανεπιθύμητων ενεργειών των εμβολίων που προβληματίζει πολλούς ανθρώπους.

Ποια είναι τα πιο χρήσιμα εμβόλια που χρειάζονται οι ενήλικες;

Το χρονοδιάγραμμα εμβολιασμού των ενηλίκων περιλαμβάνει εμβολιασμό κατά της γρίπης, της διφθερίτιδας, του τετάνου και του κοκκύτη, της ιλαράς, της παρωτίτιδας και της ερυθράς (MMR), της ανεμευλογιάς, του ιού των ανθρωπίνων θηλωμάτων/HPV, του πνευμονιόκοκκου και του μηνιγγιδοκόκκου, της ηπατίτιδας Α και Β και,

Ο μαζικός εμβολιασμός παιδιών και εφήβων κατά τον 20ό και τον 21ο αιώνα, συντέλεσε στην εξάλειψη των σοβαρών νοσημάτων. Αντιθέτως, η πολύ μικρή εμβολιαστική κάλυψη των μεγαλύτερων ενηλίκων οδήγησε στην εμφάνιση νοσημάτων που όφειλαν να έχουν εκλείψει

Το γεγονός ότι το κοινό και οι γιατροί δεν βλέπουν πλέον τα θανατηφόρα λοιμώδη νοσήματα του παρελθόντος, έχει οδηγήσει σε μια «χαλαρότητα» όσον αφορά στα εμβόλια - δεν είναι μάλιστα λίγοι και εκείνοι που φοβούνται τον εμβολιασμό

τέλος, του έρπητα ζωστήρα, παρόλο που το τελευταίο δεν έχει κυκλοφορήσει ακόμα στη χώρα μας.

Σχετικά με τον εμβολιασμό για τον πνευμονιόκοκκο, τι έχει δείξει η εμπειρία από τη χρήση του 13δύναμου συζευγμένου πνευμονιοκοκκικού εμβολίου;

Η μείωση των συνολικών κρουσμάτων λόγω του εμβολιασμού με το 13δύναμο εμβόλιο από πνευμονιόκοκκο σε ηλικίες <2 ετών είναι περισσότερο από 50% στο Ηνωμένο Βασίλειο και 43% στη Μαδρίτη της Ισπανίας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι και τα πρόσφατα επιδημιολογικά δεδομένα της χώρας μας αναδεικνύουν το Prevenar 13 σε αναγκαίο εμβόλιο, καθώς οι επιπλέον ορότυποι που περιλαμβάνονται σε αυτό δείχνουν αρκετά αυξημένη συχνότητα εμφάνισης με προεξάρχοντα ορότυπο τον 19Α. Με αυτόν τον τρόπο η αναμενόμενη κάλυψη στην Ελλάδα σε παιδιά ηλικίας μικρότερης των 5 ετών είναι πάνω από 93% για τη διεισδυτική πνευμονιοκοκκική νόσο έναντι του 6-40% που θα παρείχαν τα παλαιότερα εμβόλια.

Μπορεί το 13δύναμο συζευγμένο πνευμονιοκοκκικό εμβόλιο να χορηγηθεί μαζί με το εποχικό εμβόλιο της γρίπης στους ενήλικες άνω των 50 ετών;

Είναι δυνατή η συν-συνταγογράφηση και η συχορήγηση των δυο εμβολίων (ενδομυϊκά και σε διαφορετικό χέρι).

Έχει ανεπιθύμητες ενέργειες;

Οι περισσότεροι συνηθισμένες ανεπιθύμητες ενέργειες είναι αντιδράσεις στο σημείο εμβολιασμού, εξάνθημα, αρθραλγία,

μυαλγία και περιορισμός της κίνησης του βραχίονα, αλλά είναι περιορισμένης εντάσεως και πολύ μικρής συχνότητας.

Ποια είναι η διαφορά του 13δύναμου συζευγμένου πνευμονιοκοκκικού εμβολίου από το παλαιότερο πολυσακχαρικό 23δύναμο εμβόλιο;

Το 13δυναμο εμβόλιο ενεργοποιεί, μέσω μιας πρωτεΐνης-φορέα, αρκετές οδούς του ανοσοποιητικού συστήματος και εδραιώνει μια «ανοσολογική μνήμη», δηλαδή την ικανότητα του ανοσοποιητικού συστήματος να «θυμάται» το μικρόβιο για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Σε σχέση με το 23δυναμο παρέχει μακράς διάρκειας ανοσοποίηση και υψηλής εξειδίκευσης αντισώματα. Εξάλλου, χρειάζεται μια εφάπαξ δόση σε αντίθεση με τις 2 επαναλήψεις ανά 5ετία του πολυσακχαριδικού.

Ποια εμβόλια για τους ενήλικες αναμένεται να είναι διαθέσιμα στο άμεσο μέλλον;

Στην Ελλάδα ήδη κυκλοφορούν τα εξής εμβόλια για ενήλικες:

- ▶ Td (τετάνου)
- ▶ Ιλαράς, παρωτίτιδας, ερυθράς (MMR)
- ▶ Έρπητ ζωστήρα
- ▶ Ανεμευλογιάς
- ▶ Ηπατίτιδας Α
- ▶ Ηπατίτιδας Β
- ▶ HPV
- ▶ Μηνιγγιτιδόκοκκου
- ▶ Γρίπης
- ▶ Πνευμονιόκοκκου (13δύναμο και 23δύναμο)

Άμεσα θα κυκλοφορήσει και το εμβόλιο για την πρόληψη από λοιμώδη έρπητα ζωστήρα. •••

